

## ФОРТИФИКАЦИЯТА ЗА ЗАЩИТА НА ИЧЕРЕНСКИЯ ПРОХОД И ДУБЛИРАЩИТЕ МУ ПЪТНИ ТРАСЕТА ПРЕЗ КЪСНАТА АНТИЧНОСТ И БЪЛГАРСКОТО СРЕДНОВЕКОВИЕ / КРАЯ НА IV - XIV ВЕК/

Стефан Лисицов

През Ичеренския проход минава важна пътна комуникация, пресичаща диагонално Балкана /от североизток към югозапад/ и свързваща през античността големите градски центрове Марцианополис /при гр. Девня/, Верейя и Филипопол, а през българското средновековие - столиците Плиска и Велики Преслав, с посочените градове южно от Стара планина.<sup>1</sup> В района на Източния Балкан пътят подхожда от североизток през Козяшкия проход /в Котленската планина/, като при Ичеренския проход е най-невралгичният участък на пътната комуникация, поради орографските и хидрографски особености на планината. Над село Ичера /Сливенска община/ пътната връзка изкачва чрез серпентини Сливенския Балкан и прехвърля билото му при м. Чуката. На югоизток към Сливенското поле древният път<sup>2</sup> преодолява опасни пропасти склонове, теснини и пресечени терени на реки, потоци и суходолия по направление: Джендемите /Големия и Малкия Джендем/ - Песъчливото дере - Млечен дол /Сютлю дере/ - Кушбунарската река - Ешек усуран - Дълбоки дол - Мара дере /Обр. 1/

През посочените исторически епохи Ичеренският проход е имал от изток две успоредни на него дублиращи пътни връзки. Западната пътна връзка изкачва югоизточно от с. Ичера Стидовската планина по нейната напречна гънка - Венешки рът и минава по направление: хребета Матей - м. Матейска Калинка - м. Горяните - м. Харамията /Рамията/ - рида Синилка - западния склон на хребета Катъгово, като още преди достигането си до полето се насочва към Ичеренския проход /в района на кв. Сотирия на гр. Сливен/. Източната пътна връзка се отделя от основната пътна артерия при т.н. Катунешки рид, изкачва Стидово през местностите Катеришки манастир, Вратника и Ушите, като в южна посока преминава през хребета Матей /т.н. Матейска планина/. Древният път пресича планината Гребенец и